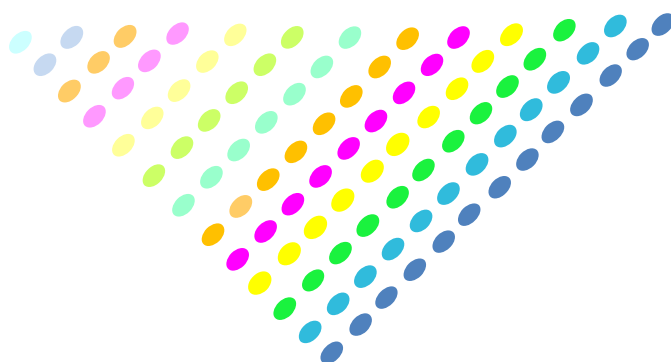

**P
R
O
G
R
A
M
A
S**

2015-2016

4º Curso

ÍNDICE

1º Cuadrimestre

Páx

-
- **Medidas de Protección Social** (Obrigatoria)..... 1
 - **Xestión e Planificación de SS.SS.** (Obrigatoria).....4
 - **Xestión de Organizacións** (Obrigatoria)..... 8
 - *Practicum* (só alumnado que reúna as condicións especiais establecidas).....12

2º Cuadrimestre

Páx

-
- **Practicum** (Obrigatoria).....16
 - **Traballo Fin e Grao** (Obrigatoria).....20

1º Cuadrimestre

G3171421 – Medidas de Protección Social (O Contexto Institucional do Traballo Social) – Curso 2015/2016

Información

- **Créditos ECTS**
- Créditos ECTS: 6.00
- **Total: 6.0**

Outros Datos

- **Tipo:** Materia Ordinaria Grao RD 1393/2007 - Obrigatoria
- **Departamentos:** Campus Norte
- **Áreas:** Escola Universitaria de Traballo Social
- **Centro:** Escola Universitaria de Traballo Social
- **Convocatoria:** 1º Semestre de Titulacións de Grao
- **Docencia e Matrícula:** Cuarto Curso

Profesora: Mª Elena Puñal Romarís

Programa

Obxectivos da materia

- Coñecer os principais servizos e prestacións de Servizos Sociais e doutros subsistemas de benestar social a nivel estatal e autonómico.
- Ser capaz de identificar os conflitos e as limitacións destes subsistemas respecto das poboacións en dificultade, así como os dispositivos de compensación.
- Coñecer, comprender e ser capaz de aplicar as principais medidas de protección social.

Contidos

I.- A aplicación de recursos no ámbito da intervención social. Habilidades profesionais para a xestión das medidas de protección social. Manexo da documentación utilizada na xestión dos recursos.

II.- Principais medidas de protección por ámbitos e sectores de intervención social.

III.- Fontes e instrumentos para localizar información sobre os recursos sociais. Uso de novas tecnoloxías para a xestión dos recursos.

Bibliografía básica e complementaria

Consellería de Traballo e Benestar (2015). Portal de Benestar. Recuperado de <http://benestar.xunta.es/web/portal/portada;jsessionid=F4C23BE6865298D41FA7D20799D6568F>

Fungueiriño, A. M. (2015) Satisfacción das usuarias e usuarios do Manual de traballo, información e asesoramento en servizos sociais. MATIASS. Revista Galega de Traballo Social, 17, 131-157.

Ministerio de Empleo y Seguridad Social (2015), Seguridad Social. Recuperado de <http://www.empleo.gob.es/index.htm>

Ministerio de Empleo y Seguridad Social (2015), Seguridad Social Activa. Recuperado de <http://www1.seg-social.es/ActivaInternet/index.htm>

Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad (2015) Servicios Sociales e Igualdad. Recuperado de <https://www.msssi.gob.es/ssi/portada/home.htm>

Competencias

Competencias xenéricas:

- Saber aplicar estes coñecementos na súa actividade profesional e saber elaborar e defender argumentos sobre cuestións relacionadas co Traballo Social, facendo uso dos seus coñecementos sobre a realidade social, as teorías,

os modelos e os métodos científicos propios.

- Ter adquirido habilidades de aprendizaxe necesarias para continuar a súa formación e aprendizaxe no ámbito do Traballo Social cun alto grao de autonomía.

Competencias específicas:

*Ter a capacidade para traballar e valorar de maneira conxunta con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades ás súas necesidades e circunstancias, promovendo o cambio, a resolución de problemas nas relacións humanas e o fortalecemento e a liberdade da sociedade para aumentar o benestar e cohesión:

- Coñecer estratexias para intervir con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas acerca das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos.

- Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención.

* Ter capacidade para planificar, implementar, revisar e avaliar a práctica do Traballo Social con persoas, familias, grupos, organizacións, comunidades e outros profesionais, para a promoción o cambio e a resolución de problemas nas relacións humanas:

- Saber responder a situacións de crise valorando a urxencia das situacións, planificando e desenvolvendo accións para facer fronte ás mesmas e revisar os seus resultados.

* Ter capacidade para administrar e ser responsable, con supervisión e apoio, da propia práctica dentro da organización:

- Adquirir facultades para contribuír á administración de recursos e servizos colaborando cos procedementos implicados na súa obtención, supervisando a súa eficacia e asegurando a súa calidade.

Competencias transversais:

- Capacidade de análise e síntese

- Capacidade de comunicación oral e escrita

- Capacidade de razoamento crítico

- Capacidade de aprendizaxe autónomo

- Capacidade de motivación pola calidade

Metodoloxía da ensinanza

A metodoloxía utilizada combina a docencia presencial de clases expositivas e interactivas e o traballo persoal.

Preténdese que o alumnado, individual ou grupalmente, desenvolva actividades de participación activa: discusión de casos; traballo con textos ou datos; aplicación de técnicas, destrezas e habilidades a supostos prácticos, etc.

A través das titorías asesórase para o desenvolvemento das actividades propostas de realización autónoma y que supoñen un proceso de autoaprendizaxe.

Sistema de avaliación

A avaliación da materia realízase mediante unha avaliación continua e a superación de exames escritos.

A avaliación mediante exame ten un peso do 60% sobre a cualificación global, polo que o peso da avaliación continua é do 40%.

É necesario acadar a puntuación mínima de Apto no exame para poder sumarlle a puntuación pola avaliación continua.

PUNTUACIÓN MÁXIMA DA AVALIACIÓN CONTINUA: 4 ptos.:

- Asistencia ás clases: 1,5 ptos (Clases expositivas: 0,6 e clases interactivas: 0,9)

- Tarefas prácticas: 2,5

Na Guía da Materia que se entrega ao comezo das clases, especifícase o contido e a puntuación correspondente a cada tarefa práctica e por días de asistencia ás clases.

No caso de non asistir ás clases nas que se realizan tarefas puntuables, e se teñan xustificadas as faltas de asistencia, poden compensarse estas tarefas coa elaboración de traballos e exercicios que lle sexan encomendados pola profesora. Unha vez se teña confirmación da xustificación das faltas de asistencia, o alumnado ten que poñerse en contacto coa profesora para o encargo da tarefa compensatoria no caso de que proceda a realización dunha actividade puntuable.

SISTEMA DE CONTROL DE ASISTENCIA

O sistema de control de asistencia é o establecido polo centro.

O prazo e os motivos polos que se poden xustificar as faltas de asistencia son os establecidos na Normativa de

asistencia a clase nas ensinanzas adaptadas ao Espazo Europeo de Educación Superior (Acordo do Consello de Goberno da USC do 25 de marzo de 2010).

O alumnado que xustifique a imposibilidade de asistir ás clases e teña concedida a dispensa de asistencia, poderá compensar as faltas coa realización de exercicios e traballos de análise de textos seleccionados que deberá entregar por escrito e defenderá nunha titoría previamente acordada coa profesora.

Tempo de estudo e traballo persoal

Estudio autónomo individual ou en grupo: 40 horas

Exercicios: 25 horas

Lectura de textos: 10 horas

Elaboración de traballos, visualización de material: 20 horas

Preparación de exposicións: 4 horas

TOTAL: 99 horas

Recomendacións para o estudo da materia

A asistencia as clases é clave para que o alumnado poida ir construíndo o corpo teórico da materia que en todo momento orienta a aprendizaxe práctica.

A participación nas clases é fundamental para a integración dos coñecementos teóricos e prácticos, e para posicionar ao alumnado en contextos profesionais.

Recoméndase, durante o desenvolvemento temporal da materia, manter un contacto periódico coa profesora encargada para a clarificación e a orientación bibliográfica precisa para poder afondar nas parcelas de maior interese.

Recoméndase ter cursadas as materias de Servizos Sociais Comunitarios, e Servizos Sociais Especializados.

G3171422 – Xestión e Planificación de Servizos Sociais (O Contexto Institucional do Traballo Social) – Curso 2015/2016

Información

- **Créditos ECTS**
- Créditos ECTS: 6.00
- **Total: 6.0**

Outros Datos

- **Tipo:** Materia Ordinaria Grao RD 1393/2007 - Obrigatoria
- **Departamentos:** Campus Norte
- **Áreas:** Escola Universitaria de Traballo Social
- **Centro:** Escola Universitaria de Traballo Social
- **Convocatoria:** 1º Semestre de Titulacións de Grao
- **Docencia e Matrícula:** Cuarto Curso

Profesora: Felicitas Rodríguez González

Programa

Obxectivos da materia

-Coñecer o proceso de formulación, posta en práctica e avaliación de programas sociais, o desempeño profesional dos traballadores/as sociais na súa xestión e a participación nos mesmos de organizacións públicas e privadas.

-Ser capaces de aplicar os métodos e técnicas de organización, participación, planificación, avaliación e financiamento dos Servizos Sociais, incluídos os relativos á avaliación e xestión de calidade.

Contidos

BLOQUE I. A PLANIFICACIÓN EN SERVIZOS SOCIAIS. Contidos da acción planificadora en servizos sociais.

BLOQUE II: A XESTIÓN DOS SERVIZOS SOCIAIS. A dirección de organizacións de servizos sociais e a súa xestión. Os servizos sociais desde o ámbito da xestión e participación do traballador/a social. A avaliación en servizos sociais. Procesos de mellora: a calidade e innovación.

BLOQUE III: OS SERVIZOS SOCIAIS NO SISTEMA ECONÓMICO. Orzamento e control.

Bibliografía básica e complementaria

- Fernández, T. y Ares, A. (2002). Servicios Sociales: Dirección, gestión y planificación. Madrid: Alianza Editorial.
- Alemán, C. e Trinidad, A. (2006). Servicios Sociales: Planificación y evaluación. Madrid: Cívitas.
- Bowers, S. (1965). Introducción a la supervisión. Madrid: Col. Desarrollo Social. Euramérica.
- Colomer, R. e Domenech, T. (1988) La supervisión en Trabajo Social. Barcelona: Colección Surco, nº 1. Intress.
- De la Red, N. e Conde, C. (2000). Los proyectos de intervención integral en el ámbito de los Servicios Sociales en cooperación con otras redes y sistemas del bienestar. En Díaz, J.A. e Salvador, M.J. Nuevas perspectivas de los Servicios Sociales. Madrid: UNED.
- Díaz, J. A. e Buñuel, A. (2000). Prospectiva y planificación estratégica. En Díaz, J.A. y Salvador, M.J. Nuevas perspectivas de los Servicios Sociales. Madrid: UNED.
- Espinoza, M. (1983). Evaluación de proyectos sociales. Buenos Aires: Humanitas.
- Fernández, T. (2002). Servicios Sociales: Dirección, gestión y planificación. Madrid: Ciencias Sociales. Alianza Editorial. (libro aconsejable).
- García, G. (1988). Los Centros de Servicios Sociales. Madrid: Siglo XXI.
- García, G. e Ramirez, J.M. (1996). Diseño y evaluación de proyectos sociales. Zaragoza: Certeza.
- García, J. (1998). Recursos humanos y voluntariado social. Madrid: Síntesis.
- Genro, T. (2000). El presupuesto participativo: la experiencia de Porto Alegre. Barcelona: Ediciones del Serbal.
- Gioja, R. (1984). Planeamiento territorial y Ciencias Sociales: Desarrollo de recursos humanos (3ª edición). Buenos Aires: Humanitas.
- Gutierrez, A. e Garces, J. (2000) Los Servicios Sociales en las Comunidades y Ciudades Autónomas. Valencia: Tirant lo blanch.
- Harris, J. (1980). Administración de recursos humanos: conceptos de conducta interpersonal y casos. México:

Limusa.

Hernandez, J.(1990) Acción comunitaria e intervención social. Madrid: Popular.

Hernandez, J.(1990) La supervisión como instrumento de intervención social. Madrid: Popular.

Knapp, M.(1989). La economía de los Servicios Sociales. Barcelona: Euge.

Rodriguez, T. (2000). La investigación social participativa. Construyendo ciudadanía /1. Barcelona:El Viejo Topo.

Salvador, M.J. (2000). Calidad y Servicios Sociales. En Díaz,J.A. y SALVADOR, M.J. Nuevas perspectivas de los Servicios Sociales. Madrid:UNED.

Sacanell E. (2000). Reflexiones y experiencias sobre calidad desde un servicio social municipal. En Servicios Sociales y Política Social, nº 49. Madrid.

Competencias

Competencias Xerais:

- Saber aplicar os coñecementos na súa actividade profesional e saber elaborar e defender argumentos sobre as cuestións que atinxen ao Traballo Social, facendo uso dos seus coñecementos sobre a realidade social, as teorías, os modelos e os métodos científicos propios.

- Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes, facer valoracións e diagnósticos sociais, no ámbito da intervención social, que inclúan unha reflexión sobre temas actuais de índole social, científica ou ético.

- Ter desenvolvido as habilidades de aprendizaxe necesarias para continuar a súa formación e a aprendizaxe no ámbito do Traballo social cun alto grao de autonomía.

Competencias específicas:

- Coñecer estratexias para intervir con persoas, familias, grupos, organizacións comunidades para axudalas a tomar decisións ben fundamentadas acerca das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos.

- Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención.

- Preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o subministro de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas co obxecto de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes.

- Diseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social.

- Adquirir facultades para contribuír á administración de recursos e servizos colaborando cos procedementos implicados na súa obtención, supervisando a súa eficacia e asegurando a súa calidade.

Competencias transversais:

- Capacidade de análise e síntese.

- Capacidade de organización e planificación.

- Capacidade de comunicación oral e escrita.

- Capacidade de toma de decisións.

- Capacidade de razoamento crítico.

- Capacidade de aprendizaxe autónomo.

- Capacidade de creatividade.

- Capacidade de motivación pola calidade

Metodoloxía da ensinanza

A disciplina consta de 27 horas de docencia expositiva : clases presenciais que se levarán a cabo no grupo grande de clase e 18 horas interactivas en dous grupos organizados, trátase de clases con participación activa do alumnado.

As horas de docencia expositiva, complementaranse coas interactivas nas que se realizarán diversos traballos planificados en grupo e/ou individuais, e con horas de traballo persoal do alumnado fora da aula para busca de documentación relacionada cos módulos de planificación e de supervisión, así como a lectura e análise de textos propostos pola profesora.O traballo de grupo das actividades interactivas se materializará na entrega dun documento que reflicte a aplicación das fases de planificación a un sector de servizos sociais, complementado cun traballo individual que consiste en deseñar un programa no marco da planificación realizada en grupo.

TRABALLOS COMPLEMENTARIOS A REALIZAR, POR MÓDULOS TEMÁTICOS:

Módulo I: A PLANIFICACIÓN EN SERVIZOS SOCIAIS.

1.- Lecturas individuais obrigatorias. Resumo e avaliación crítica de un libro a escoller entre os que se propoñan.

2.- Traballo práctico nos grupos interactivos: A partir do material xa traballado na clase expositiva, elaborárase unha programación por sectores. O alumnado deberá consultar o material bibliográfico que se lles recomende, o outro que estimen oportuno.

Módulo II: A XESTIÓN DE SERVIZOS SOCIAIS.

1.- Lecturas individuais obrigatorias. Resume e avaliación crítica do material que se propoña.

Módulo III: OS SERVIZOS SOCIAIS NO SISTEMA ECONÓMICO.

Nos grupos interactivos se manexará a Lei de Orzamentos xerais da Comunidade Autónoma para o ano correspondente, anexos á devandita Lei nos que aparecen as clasificacións orzamentarias. Estudo en detalle da Memoria de orzamentos do departamento autonómico competente en materia de servizos sociais. Fichas de elaboración de orzamentos seguindo a técnica de presupostos por programas, modelos de convenios de colaboración, documentos de xestión contable das Administracións Públicas.

Sistema de avaliación

O sistema de avaliación é mixto, contempla exames parciais e finais e avaliación continua.

Os exames teñen un peso do 60% e a avaliación continua un 40%, que se distribúe do seguinte xeito:

- Asistencia ás clases interactivas: 10%
- Lecturas obrigatorias: 5%
- Plan sectorial elaborado en grupo: 10%
- Programa individual vinculado á planificación realizada en grupo: 15%

Non se poderán presentar aos exames aqueles alumnos/as que non entreguen, nas datas indicadas, as lecturas individuais, que teñen carácter obrigatorio.

O alumnado que teña unha presencialidade como mínimo de 16 sesións, nas que se realice algunha actividade grupal, quedará eximido da realización do exame sobre o contido do módulo I. A proba, versará neste caso, sobre os contidos dos módulos II e III. De non cumprirse este requisito, a proba escrita realizarase sobre o contido dos 3 módulos.

É necesario acadar a cualificación mínima de Apto no exame para poder sumarlle a puntuación obtida na avaliación continua.

No caso de non asistir ás clases nas que se realizan tarefas de grupo puntuables, e se teñan xustificadas as faltas de asistencia, estas tarefas poden compensarse coa elaboración de traballos e exercicios que sexan encomendados pola profesora. Unha vez se teña confirmación da xustificación das faltas de asistencia, o/a alumno/a ten que poñerse en contacto coa profesora para o encargo da tarefa compensatoria

SISTEMA DE CONTROL DE ASISTENCIA:

O sistema de control de asistencia é o establecido polo centro. O prazo e os motivos polos que se poden xustificar as faltas de asistencia son os establecidos na Normativa de Asistencia a Clases nas Ensinanzas Adaptadas ao Espazo Europeo de Educación Superior (Acordo do Consello de Goberno da USC do 25 de marzo de 2010).

O alumnado que xustifique a imposibilidade de asistir a clases e teña concedida a dispensa de asistencia poderá compensar as faltas coa realización de exercicios de análise de textos, que deberá entregar por escrito e defenderá nunha titoría previamente acordada coa profesora.

Tempo de estudo e traballo persoal

Estudio autónomo individual ou en grupo: 50 horas

Exercicios: 15 horas

Lectura de textos: 10 horas

Elaboración de traballos, visualización de material: 20 horas

Outras tarefas propostas: 4 horas

TOTAL: 99 horas

Recomendacións para o estudo da materia

Por tratarse dunha materia eminentemente práctica é moi importante a asistencia á docencia expositiva e a integración dentro dun grupo interactivo. As titorías son un mecanismo interesante de resolución individual ou

grupal de dúbidas.

Recoméndase ter cursado as materias de Servizos Sociais Comunitarios; Servizos Sociais Especializados; e Deseño e Avaliación de Proxectos de Intervención Social.

Información

- **Créditos ECTS**
- Créditos ECTS: 6.00
- **Total: 6.0**

Outros Datos

- **Tipo:** Materia Ordinaria Grao RD 1393/2007 - Obrigatoria
- **Departamentos:** Campus Norte
- **Áreas:** Escola Universitaria de Traballo Social
- **Centro:** Escola Universitaria de Traballo Social
- **Convocatoria:** 1º Semestre de Titulacións de Grao
- **Docencia e Matrícula:** Cuarto Curso

Profesora: Patricia Mª Iglesias Souto

Programa

Obxectivos da materia

- Coñecer os elementos do funcionamento das organizacións de servizos e a achega de diferentes enfoques á xestión, o liderado e a calidade nos servizos públicos e privados.
- Adquirir destrezas de xestión do traballo en equipo, de programación do traballo e colaboración interprofesional e interinstitucional.
- Ser capaz de participar na administración de recursos e servizos colaborando cos procedementos implicados na súa obtención, supervisando a súa eficacia e asegurando a súa calidade.
- Adquirir capacidades de participación na xestión e dirección de institucións públicas e privadas de benestar social.
- Coñecer a responsabilidade social corporativa e as súas formas de aplicación e control da xestión de cambios nas organizacións.

Contidos

- As organizacións: concepto, tipos, estrutura e clima.
- Xestión e administración das organizacións: dirección e coordinación.
- Motivación, satisfacción e estrés laboral.
- Xestión de procesos interpersoais: comunicación, equipo e liderazgo.
- Xestión da calidade nas organizacións.

Bibliografía básica e complementaria

BIBLIOGRAFÍA BÁSICA

- Aguirre, A.A., Casillo, A.M. e Tous, D. (1999). Administración de organizaciones. Fundamentos y aplicaciones. Madrid: Pirámide.
- Coulshed, V. (1998). La gestión del trabajo social. Barcelona: Paidós.
- Costa, M. e López, E. (2002). Los secretos de la dirección. Manual práctico para dirigir organizaciones y equipos. Madrid: Pirámide.
- Ferrando, M. e Granero, J. (2005). Calidad total: modelo EFQM de excelencia. Madrid: Fundación Confemetal Editorial.
- Gibson, J.L., Ivancevich, J.M., Donnelly, J.H. e Konopaske, R. (2003). Organizaciones. Comportamiento, estructura, procesos. México DF: McGraw Hill.
- Ginebra, G. (2010). Gestión de incompetentes. Un enfoque innovador para la gestión de personas. Barcelona: Libros de Cabecera.
- Hodge, B.J., Anthony, W.P. e Gales, L.M. (2003). Teoría de la organización. Un enfoque estratégico. Madrid: Pearson Educación.
- Segarra, O. (2010). Liderazgo peregrino. Una guía práctica para liderar el cambio. Barcelona: Libros de Cabecera.
- Vernis, A., Iglesias, M., Sanz, B. e Saz, A. (2004). Los retos en la gestión de las organizaciones no lucrativas.

BIBLIOGRAFÍA COMPLEMENTARIA

- Bonache, J. e Cabrera, A. (2006). (Coords.). Dirección de personas. Evidencias y perspectivas para el siglo XXI. Madrid: Prentice Hall.
- Chiang, M., Martín, M.J. e Núñez, A. (2010). Relaciones entre el clima organizacional y la satisfacción laboral. Madrid: Universidad Pontificia de Comillas.
- Duro, A. (2006). Introducción al liderazgo organizacional. Teoría y metodología. Madrid: Universidad Rey Juan Carlos.
- Giraudier, M. (2004). Cómo mejorar el clima laboral. Barcelona: Obelisco.
- Gómez-Mejía, L., Balkin, D. e Cardy, R. (2008). Gestión de RRHH. Madrid: Prentice-Hall.
- Hartzler, M. e Henry, J.E. (1999). Teoría y aplicaciones del trabajo en equipo. Cómo preparar equipos de trabajo eficaces. México DF: Oxford University Press.
- Hernández, J. (2010). Guía de gestión del estrés laboral. Protocolos de detección, actuación y reconducción. Pamplona: Aranzadi.
- Morales, A.C. (2004). Análisis y diseño de sistemas organizativos. Madrid: Civitas.
- Moreno-Luzón, M.D., Peris, F.J. e González, T. (2001). Gestión de la calidad y diseño de las organizaciones y estudio de casos. Madrid: Pearson.
- Muchinsky, D.M. (2004). Psicología aplicada al trabajo. Madrid: Thomson.
- Newell, S. (2002). Creando organizaciones. Bienestar, diversidad y ética en el trabajo. Madrid: Thomson.
- Paz, R. e Ideaspropias Editorial (2005). Organización del trabajo. La gestión eficaz de los RRHH en la empresa. Vigo: Ideaspropias Editorial.
- Porret, M. (2008). Recursos humanos. Dirigir y gestionar personas en las organizaciones. Madrid: ESIC.
- Sala, M. (2006). El encanto de Hamelín. Secretos del liderazgo efectivo. Barcelona: Alienta.
- Spector, P. (2002). Psicología industrial y organizacional. Investigación y práctica. México DF: Manual Moderno.
- Varela, B. (2012). La rebelión de las moscas. Reflexiones, principios y pautas para una organización optimista. Barcelona: Ediciones B, S.A.

Competencias

No Plan de Estudos do Título de Grao en Traballo Social, indícase que as competencias ás que contribúe esta materia son as seguintes:

Competencias xenéricas:

- Saber aplicar os coñecementos definitorios do Traballo Social na actividade profesional e saber elaborar e defender argumentos sobre as cuestións que atinxen ao Traballo Social, facendo uso dos coñecementos sobre a realidade social, as teorías, os modelos e os métodos científicos propios.
- Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para continuar a formación e aprendizaxe no ámbito do Traballo Social cun alto grao de autonomía.

Competencias específicas:

- Coñecer a realidade social, as teorías sociais así como teorías sobre a cultura e a diversidade cultural.
- Preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e cos colegas profesionais negociando o subministro de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas ao obxecto de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes.
- Identificar, minimizar e xestionar o risco cara un mesmo e os colegas a través da planificación, revisión e seguimento de accións para limitar o estrés e o risco.
- Desenvolver aptitudes para traballar de maneira eficaz dentro de sistemas, redes e equipos interdisciplinares e multiorganizacionais co propósito de colaborar no establecemento de fins, obxectivos e tempo de duración dos mesmos contribuíndo igualmente a abordar de maneira construtiva os posibles desacordos existentes.
- Adquirir habilidades para participar na xestión e dirección de entidades de benestar social.

Competencias transversais:

- Capacidade de análise e síntese.
- Capacidade de organización e planificación.
- Capacidade de comunicación oral e escrita.
- Capacidade de toma de decisións.
- Capacidade de traballo en equipo.
- Capacidade para as relacións interpersoais.
- Capacidade de razoamento crítico.
- Capacidade de creatividade.
- Capacidade de aprendizaxe autónoma.
- Capacidade de liderazgo.
- Capacidade de iniciativa e espírito emprendedor.

- Capacidade de motivación pola calidade.

Metodoloxía da ensinanza

A proposta metodolóxica pretende conxugar o formato maxistral das clases expositivas coas metodoloxías activas e participativas das clases interactivas e co traballo autónomo e a autoaprendizaxe por parte do alumno.

As actividades presenciais expositivas co grupo clase completo terán como obxectivo introducir e explicar o sentido dos distintos temas da materia, clarificar os conceptos básicos, orientar a realización de traballo e estudo por parte do alumnado, relacionar os distintos contidos e facilitar a aprendizaxe significativa.

As clases interactivas irán encamiñadas a afondar en aspectos concretos das clases teóricas e consistirán na realización de diferentes actividades a través das cales se pretende que o alumnado aprenda, entre outras cousas, a manexar diferentes fontes de información, a transferir coñecementos teóricos á práctica e a elaborar e presentar informes. A concreción das tarefas que se requiran así como o material necesario serán presentados aos alumnos nas correspondentes sesións interactivas.

Sistema de avaliación

A avaliación da materia inclúe:

- a) Unha avaliación continuada a través da asistencia, a participación e a realización de traballos nas sesións interactivas, cun peso do 40% na cualificación final (10% asistencia e participación; 30% traballos).
- b) A realización dun exame sobre os contidos teóricos e prácticos impartidos, ao que corresponderá o 60% do peso da cualificación final.

Observacións

1. O alumnado deberá ter acreditada a asistencia a un mínimo do 70% das clases interactivas para poder realizar o exame teórico na convocatoria ordinaria. No caso de ter máis dun 30% de faltas estas deberán estar xustificadas conforme á normativa vixente. A ausencia inxustificada tamén conleva a imposibilidade de presentar os traballos correspondentes ás sesións perdidas ou outros que sexan solicitados pola profesora como compensatorios.
2. Será necesario ter superado tanto o exame teórico como os traballos de avaliación continua para poder aprobar a materia.

Sistema de recuperación

1. A recuperación do exame realizarase na data oficialmente establecida.
2. A recuperación da avaliación continuada realizarase mediante: 1) A superación dunha proba escrita que versará sobre os traballos realizados ao longo do cuadrimestre nas sesións interactivas e que se realizará na data do exame de recuperación, e 2) A presentación dos traballos de recuperación que se estipulen e que deberán ser entregados, como data límite, o día do exame de recuperación. A recuperación da avaliación continuada realizarase sobre un máximo de 3 puntos (xa que a asistencia a clase é irrecuperable).
3. Neste curso aquelas persoas que teñan superada unha parte da materia (avaliación continuada ou exame) e a outra suspensa só terán que realizar á recuperación desta última, gardándose a cualificación da parte superada.

Alumnado con dispensa de asistencia

O alumnado que teñan concedida a dispensa de asistencia seguirán un sistema de avaliación alternativo ao anterior. Dito sistema constará dunha proba escrita sobre os contidos teóricos (80%) e a realización de traballos sobre os temas abordados nas clases interactivas (20%).

Tempo de estudo e traballo persoal

Estudo autónomo individual ou en grupo: 50 horas

Exercicios: 15 horas

Lectura de textos: 10 horas

Elaboración de traballos, visualización de materiais: 20 horas

Outras tarefas propostas: 4

Recomendacións para o estudo da materia

Dado o carácter obrigatorio da materia e a súa ubicación no plano de estudos recoméndase ter cursadas as materias de Fundamentos de Economía, Fundamentos de Dereito, Servizos Sociais Comunitarios e Servizos Sociais Especializados.

É importante que o alumnado se implique activamente dende o comezo na dinámica e funcionamento da materia para poder superala con éxito. Asemade, recoméndase unha abordaxe comprensiva e significativa da mesma para o que resulta aconsellable a asistencia regular ás clases expositivas.

Información: Só poderá matricularse nesta materia no 1º cuadrimestre o alumnado que estea en condicións de rematar os estudos de Grao no primeiro cuadrimestre, tendo superadas todas as materias da primeira metade da titulación (1º e 2º curso).

- **Créditos ECTS**
- Créditos ECTS: 6.00
- **Total: 6.0**

Outros Datos

- **Tipo:** Materia Ordinaria Grao RD 1393/2007
- **Departamentos:** Campus Norte
- **Áreas:** Escola Universitaria de Traballo Social
- **Centro:** Escola Universitaria de Traballo Social
- **Convocatoria:** 1º Semestre de Titulacións de Grao
- **Docencia e Matrícula:** Cuarto Curso

Profesora: Lourdes Besada Agra

Programa

Obxectivos da materia

Todas as competencias específicas asignadas no Título de grao á titulación de Traballo Social poden ser adestradas co desenvolvemento das prácticas profesionais, aínda que as mencionadas a continuación teñen unha especial vinculación:

- Ser capaz de establecer relacións profesionais ao obxecto de identificar a maneira máis axeitada de intervención.
- Ser capaz de valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención.
- Ser capaz de promover o crecemento, desenvolvemento e independencia das persoas identificando as oportunidades para formar e crear grupos utilizando a programación e as dinámicas de grupos para o crecemento individual e o fortalecemento das habilidades de relación interpersoal.
- Ser capaz de contribuír á administración de recursos e servizos colaborando cos procedementos implicados na súa obtención, supervisando a súa eficacia e asegurando a súa calidade.
- Ser capaz de xestionar, presentar e compartir historias e informes sociais manténdooos completos, fieis, accesibles e actualizados como garante na toma de decisións e valoracións profesionais.
- Acadar experiencia directa en Traballo Social nos lugares onde se desenvolve (Servizos Sociais e do Benestar, organizacións sociais, etc.).
- Ser capaz de interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para acadar cambios, promocionar o desenvolvemento dos mesmos e mellorar as súas condicións de vida a través da utilización dos métodos e modelos de Traballo Social baixo tutela profesional e supervisión.
- Ser capaz de desenvolver as destrezas necesarias para a creación dunha relación de Traballo Social positiva con diferentes persoas.
- Ser capaz de avaliar situacións persoais e recoller, ordenar, tratar e analizar a información, tendo en conta os puntos de vista dos participantes, os conceptos teóricos, os datos da investigación, as normas legais e os procedementos institucionais.
- Ser capaz de tomar en consideración factores como riscos, dereitos, diferenzas culturais e sensibilidades lingüísticas, responsabilidades de protexer aos individuos vulnerables e outras obrigas legais.
- Ser capaz de resolver conflitos de relación no marco da actuación profesional.
- Ser capaz de deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social e planificar de xeito negociado unha secuencia de accións e seguir e avaliar o seu desenvolvemento.
- Ser capaz de tomar decisións fundamentadas tendo en conta as consecuencias para todas as partes implicadas.
- Ser capaz de responsabilizarse das tarefas encomendadas nun marco de responsabilidades múltiples (por exemplo, ante institucións, os usuarios dos servizos e outros).
- Ser capaz de reflexionar sobre o seu comportamento, e de modificalo en base á experiencia e de identificar e someter a revisión os seus propios límites persoais e profesionais.
- Ser capaz de programar o propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo.
- Ser capaz de autoavaliarse no desenvolvemento da práctica e identificar os seus propios límites e carencias profesionais, e asumir a responsabilidade da adquisición continuada de coñecementos e destrezas.

- Ser capaz de utilizar axeitadamente a supervisión e sistematizar a práctica.
- Ser capaz de contribuír á promoción de boas prácticas do Traballo Social participando no desenvolvemento e análise das políticas que se implementan.
- Ser capaz de presentar conclusións verbalmente e por escrito, de forma estruturada e axeitada á audiencia para a que foron preparadas.
- Ser capaz de preparar de forma efectiva e dirixir reunións de maneira produtiva.
- Ser capaz de xestionar a incerteza o cambio e o estrés en situacións de traballo.
- Ser capaz de manexar de forma construtiva os conflitos interpersoais e intrapersoais.
- Ser capaz de xestionar dilemas e problemas éticos identificando os mesmos, deseñando estratexias de superación e reflexionando sobre os seus resultados.
- Ser capaz de empregar a linguaxe e terminoloxía profesional.

Contidos

- Análise da institución, servizo ou programa, dos seus recursos e procedementos. Estudo da zona de influencia e da rede de servizos do seu ámbito de aplicación. Análise dos recursos sociais, das fontes documentais e da normativa relativa ao campo de prácticas.
- Deseño de programas e proxectos de intervención social.
- Análise e valoración da realidade obxecto de intervención.
- Análise da metodoloxía, técnicas e instrumentos do Traballo Social con individuos, familias, grupos e comunidades.
- A información, a orientación, o asesoramento e o tratamento continuado con individuos, familiares, grupos e comunidades.
- A xestión dos recursos e o seguimento das intervencións.
- O deseño e a utilización de soportes documentais de rexistro de información: Ficha Social, Historia Social, Folla de Seguimento, Rexistro de Entrevista, Rexistro de Visitas ao Fogar, Rexistro de Traballo con Grupos, Proxecto de Intervención de Casos, Follas de Derivación, Folla de Rexistro de Actividades Diarias, Diario de Campo, Axenda de Traballo, Ficha de Recursos, Memoria de Actividades.
- O Informe Social como documento específico e propio do/a Traballador/a Social.
- Ferramentas para dar cumprimento á normativa de tratamento de datos de carácter persoal.
- O uso da entrevista en Traballo Social.
- O emprego das capacidades persoais e profesionais como recurso.
- A comprensión da situación do outro e o establecemento de relacións positivas.
- O traballo en equipo: a coordinación interna e externa, as reunións de traballo e a toma de decisións.
- O uso da linguaxe e terminoloxía profesional, e a elaboración de informes técnicos.
- O traballo en rede.
- A supervisión, a reflexión e a sistematización da práctica: a autoavaliación.
- A responsabilidade profesional: a práctica deontolóxica profesional.

Bibliografía básica e complementaria

Besada, L., Facal, F., Puñal, M. E., Castro, M. J, García, P., Bascuas, X.C, et al. (2015). Manual para o practicum e o traballo de fin de grao en Traballo Social. Santiago de Compostela: Andavira editora, S.L. -Escuela Universitaria de Traballo Social de Santiago de Compostela

Competencias

Competencias xerais

- Posuír e comprender os coñecementos que definen ao Traballo Social como disciplina científica, incluíndo as súas teorías, métodos e ámbitos de aplicación, a un nivel que se apoia nas publicacións máis avanzadas e inclúe algúns dos aspectos máis relevantes que están na vangarda do coñecemento neste campo.
- Saber aplicar eses coñecementos na súa actividade profesional e saber elaborar e defender argumentos sobre as cuestións que incumben ao Traballo Social, facendo uso dos seus coñecementos sobre a realidade social, as teorías, os modelos e os métodos científicos propios.
- Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes, facer valoracións e diagnósticos sociais, no ámbito da intervención social, que inclúan unha reflexión sobre temas actuais de índole social, científica ou ética.
- Ser capaces de transmitir información, ideas, problemas e solucións sobre cuestións relativas ao Traballo Social a un público tanto especializado como non especializado.
- Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para continuar a súa formación e aprendizaxe no ámbito do Traballo Social cun alto grado de autonomía.

Competencias específicas

- Establecer relacións profesionais ao obxecto de identificar a forma máis adecuada de intervención.
- Coñecer estratexias para intervir con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas achega das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos.

- Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención.
- Saber responder a situacións de crises valorando a urxencia das situacións, planificando e desenvolvendo accións para facer fronte ás mesmas e revisando os seus resultados.
- Adquirir habilidades para interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para conseguir cambios, para promocionar o desenvolvemento dos mesmos e para mellorar as súas condicións de vida por medio da utilización dos métodos e modelos de Traballo Social, facendo un seguimento con regularidade dos cambios que se producen ao obxecto de preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o subministro de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas ao obxecto de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes.
- Desenvolver aptitudes para saber apoiar o desenvolvemento de redes para facer fronte ás necesidades e traballar a favor dos resultados planificados examinando coas persoas as redes de apoio ás que poidan acceder e desenvolver.
- Adquirir facultades para promover o crecemento, desenvolvemento e independencia das persoas identificando as oportunidades para formar e crear grupos, utilizando a programación e as dinámicas de grupos para o crecemento individual e o fortalecemento das habilidades de relación interpersoal.
- Saber identificar e traballar cos comportamentos que representan un risco para o sistema cliente identificando e avaliando as situacións e circunstancias que configuran devandito comportamento e elaborando estratexias de modificación dos mesmos.
- Analizar e sistematizar a información que proporciona o traballo cotián para revisar e mellorar as estratexias profesionais que deben dar resposta ás situacións sociais emerxentes.
- Coñecer e utilizar a mediación como estratexia de intervención destinada á resolución alternativa e complementaria de conflitos en diversos ámbitos, tales como o familiar, escolar, comunitario e intercultural.
- Deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social.
- Desenvolver habilidades para defender ás persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades e actuar no seu nome si a situación requireo.
- Saber preparar e participar nas reunións de toma de decisións ao obxecto de defender mellor os intereses das persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades.
- Diferenciar e actuar na resolución de situacións de risco previa identificación e definición da natureza do mesmo.
- Saber administrar e ser responsable do seu propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo.
- Xestionar, presentar e compartir historias e informes sociais manténdooos completos, fieis, accesibles e actualizados como garantía en tómaa de decisións e valoracións profesionais.
- Desenvolver aptitudes para traballar de xeito eficaz dentro de sistemas, redes e equipos interdisciplinares e multiorganizacionais co propósito de colaborar no establecemento de fins, obxectivos e tempo de duración dos mesmos contribuíndo igualmente a abordar de xeito construtiva os posibles desacordos existentes.
- Investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual das boas prácticas do Traballo Social para revisar e actualizar os propios coñecementos sobre os marcos de traballo.
- Saber traballar dentro de estándares acordados para o exercicio do Traballo Social e asegurar o propio desenvolvemento profesional utilizando a asertividade profesional para xustificar as propias decisións, reflexionando criticamente sobre as mesmas e utilizando a supervisión como medio de responder ás necesidades de desenvolvemento profesional.
- Xestionar conflitos, dilemas e problemas éticos complexos identificando os mesmos, deseñando estratexias de superación e reflexionando sobre os seus resultados.
- Coñecer e aplicar as boas prácticas do Traballo Social participando no desenvolvemento e análise das políticas que as implementan.

Competencias Transversais

- Capacidade de análise e síntese
- Capacidade de organización e planificación
- Capacidade de comunicación oral e escrita
- Capacidade de xestión da información
- Capacidade de resolución de problemas
- Capacidade de toma de decisións
- Capacidade de traballo en equipo
- Capacidade para as relacións interpersoais
- Capacidade de recoñecemento á diversidade e a multiculturalidade
- Capacidade de razoamento crítico
- Capacidade de compromiso ético
- Capacidade de aprendizaxe autónoma
- Capacidade de adaptación a novas situacións
- Capacidade de motivación pola calidade

Metodoloxía da ensinanza

O/a alumno/a incorporarase a un centro de prácticas no que guiado por un/a traballador/a social desenvolverá as

habilidades, capacidades e destrezas necesarias para o exercicio profesional.
A o longo do cuadrimestre realizaranse titorías grupais e individuais.

Sistema de avaliación

A avaliación será continua ao longo do desenvolvemento do Practicum e terase en conta os seguintes aspectos:

- Asistencia e participación activa nas sesións de titorías individuais e grupais.
- Cumprimento dos compromisos e tarefas contempladas no programa do Practicum.
- Realización da Memoria do Practicum.
- Avaliación dos/as titores/as externos e autoavaliación dos alumnos/a en base ao coñecemento do centro e/ou servizo, competencias profesionais adquiridas no servizo, actitudes e integración no centro e/ou servizo de prácticas.
- Avaliación do titor/a académico en base á avaliación continua a través das titorías de supervisión (do material presentado polo alumno/a nas titorías, da súa actividade no servizo e/ou centro de prácticas, e da avaliación da memoria do Practicum).

Tempo de estudo e traballo persoal

Traballo persoal do alumno/a:

- Tarefas de documentación: 10 horas
- Exercicios de sistematización da práctica: 16 horas
- Prácticas en institución: 518 horas

Recomendacións para o estudo da materia

Ter cursadas as materias de:

- Servizos Sociais Especializados
- Traballo Social con Individuos e Familias
- Soportes Documentais e Xestión da Información en Traballo Social
- Deseño e Avaliación de Proxectos de Intervención Social
- Medidas de Protección Social
- Xestión e Planificación de Servizos Sociais
- Xestión de Organizacións.

Por outra banda, o centro fixará aquelas asignaturas optativas que recoméndase ter cursado para a priorización da realización do Practicum en determinados organismos ou centros específicos.

Observacións

Incompatibilidades:

Para matricularse do Practicum é requisito indispensable ter superados 150 créditos básicos e obrigatorios, entre eles todos os da primeira metade da titulación.

2º Cuadrimestre

Información

- **Créditos ECTS**
- Créditos ECTS: 6.00
- **Total: 6.0**

Outros Datos

- **Tipo:** Materia Ordinaria Grao RD 1393/2007 - Obrigatoria
- **Departamentos:** Campus Norte
- **Áreas:** Escola Universitaria de Traballo Social
- **Centro:** Escola Universitaria de Traballo Social
- **Convocatoria:** 2º Semestre de Titulacións de Grao
- **Docencia e Matrícula:** Cuarto Curso

Profesorado: Lorena Añón Loureiro

Lourdes Besada Agra (Coordinadora)

Mª Jesús Castro Neo

Teresa Facal Fondo

Purificación García Álvarez

Helena Ínsua Olveira

Mª Elena Puñal Romarís

Programa

Obxectivos da materia

Todas as competencias específicas asignadas no Título de grao á titulación de Traballo Social poden ser adestradas co desenvolvemento das prácticas profesionais, aínda que as mencionadas a continuación teñen unha especial vinculación:

- Ser capaz de establecer relacións profesionais ao obxecto de identificar a maneira máis axeitada de intervención.
- Ser capaz de valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención.
- Ser capaz de promover o crecemento, desenvolvemento e independencia das persoas identificando as oportunidades para formar e crear grupos utilizando a programación e as dinámicas de grupos para o crecemento individual e o fortalecemento das habilidades de relación interpersoal.
- Ser capaz de contribuír á administración de recursos e servizos colaborando cos procedementos implicados na súa obtención, supervisando a súa eficacia e asegurando a súa calidade.
- Ser capaz de xestionar, presentar e compartir historias e informes sociais manténdooos completos, fieis, accesibles e actualizados como garante na toma de decisións e valoracións profesionais.
- Acadar experiencia directa en Traballo Social nos lugares onde se desenvolve (Servizos Sociais e do Benestar, organizacións sociais, etc.).
- Ser capaz de interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para acadar cambios, promocionar o desenvolvemento dos mesmos e mellorar as súas condicións de vida a través da utilización dos métodos e modelos de Traballo Social baixo tutela profesional e supervisión.
- Ser capaz de desenvolver as destrezas necesarias para a creación dunha relación de Traballo Social positiva con diferentes persoas.
- Ser capaz de avaliar situacións persoais e recoller, ordenar, tratar e analizar a información, tendo en conta os puntos de vista dos participantes, os conceptos teóricos, os datos da investigación, as normas legais e os procedementos institucionais.
- Ser capaz de tomar en consideración factores como riscos, dereitos, diferenzas culturais e sensibilidades lingüísticas, responsabilidades de protexer aos individuos vulnerables e outras obrigas legais.
- Ser capaz de resolver conflitos de relación no marco da actuación profesional.
- Ser capaz de deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social e planificar de xeito negociado unha secuencia de accións e seguir e avaliar o seu desenvolvemento.
- Ser capaz de tomar decisións fundamentadas tendo en conta as consecuencias para todas as partes implicadas.
- Ser capaz de responsabilizarse das tarefas encomendadas nun marco de responsabilidades múltiples (por

exemplo, ante institucións, os usuarios dos servizos e outros).

- Ser capaz de reflexionar sobre o seu comportamento, e de modificalo en base á experiencia e de identificar e someter a revisión os seus propios límites persoais e profesionais.
- Ser capaz de programar o propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo.
- Ser capaz de autoavaliarse no desenvolvemento da práctica e identificar os seus propios límites e carencias profesionais, e asumir a responsabilidade da adquisición continuada de coñecementos e destrezas.
- Ser capaz de utilizar axeitadamente a supervisión e sistematizar a práctica.
- Ser capaz de contribuír á promoción de boas prácticas do Traballo Social participando no desenvolvemento e análise das políticas que se implementan.
- Ser capaz de presentar conclusións verbalmente e por escrito, de forma estruturada e axeitada á audiencia para a que foron preparadas.
- Ser capaz de preparar de forma efectiva e dirixir reunións de maneira produtiva.
- Ser capaz de xestionar a incerteza o cambio e o estrés en situacións de traballo.
- Ser capaz de manexar de forma construtiva os conflitos interpersoais e intrapersoais.
- Ser capaz de xestionar dilemas e problemas éticos identificando os mesmos, deseñando estratexias de superación e reflexionando sobre os seus resultados.
- Ser capaz de empregar a linguaxe e terminoloxía profesional.

Contidos

- Análise da institución, servizo ou programa, dos seus recursos e procedementos. Estudo da zona de influencia e da rede de servizos do seu ámbito de aplicación. Análise dos recursos sociais, das fontes documentais e da normativa relativa ao campo de prácticas.
- Deseño de programas e proxectos de intervención social.
- Análise e valoración da realidade obxecto de intervención.
- Análise da metodoloxía, técnicas e instrumentos do Traballo Social con individuos, familias, grupos e comunidades.
- A información, a orientación, o asesoramento e o tratamento continuado con individuos, familiares, grupos e comunidades.
- A xestión dos recursos e o seguimento das intervencións.
- O deseño e a utilización de soportes documentais de rexistro de información: Ficha Social, Historia Social, Folla de Seguimento, Rexistro de Entrevista, Rexistro de Visitas ao Fogar, Rexistro de Traballo con Grupos, Proxecto de Intervención de Casos, Follas de Derivación, Folla de Rexistro de Actividades Diarias, Diario de Campo, Axenda de Traballo, Ficha de Recursos, Memoria de Actividades.
- O Informe Social como documento específico e propio do/a Traballador/a Social.
- Ferramentas para dar cumprimento á normativa de tratamento de datos de carácter persoal.
- O uso da entrevista en Traballo Social.
- O emprego das capacidades persoais e profesionais como recurso.
- A comprensión da situación do outro e o establecemento de relacións positivas.
- O traballo en equipo: a coordinación interna e externa, as reunións de traballo e a toma de decisións.
- O uso da linguaxe e terminoloxía profesional, e a elaboración de informes técnicos.
- O traballo en rede.
- A supervisión, a reflexión e a sistematización da práctica: a autoavaliación.
- A responsabilidade profesional: a práctica deontolóxica profesional.

Bibliografía básica e complementaria

Besada, L., Facal, F., Puñal, M. E., Castro, M. J, García, P., Bascuas, X.C, et al. (2015). Manual para o practicum e o traballo de fin de grao en Traballo Social. Santiago de Compostela: Andavira editora, S.L. -Escuela Universitaria de Traballo Social de Santiago de Compostela

Competencias

Competencias xerais

- Posuír e comprender os coñecementos que definen ao Traballo Social como disciplina científica, incluíndo as súas teorías, métodos e ámbitos de aplicación, a un nivel que se apoia nas publicacións máis avanzadas e inclúe algúns dos aspectos máis relevantes que están na vangarda do coñecemento neste campo.
- Saber aplicar eses coñecementos na súa actividade profesional e saber elaborar e defender argumentos sobre as cuestións que incumben ao Traballo Social, facendo uso dos seus coñecementos sobre a realidade social, as teorías, os modelos e os métodos científicos propios.
- Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes, facer valoracións e diagnósticos sociais, no ámbito da intervención social, que inclúan unha reflexión sobre temas actuais de índole social, científica ou ética.
- Ser capaces de transmitir información, ideas, problemas e solucións sobre cuestións relativas ao Traballo Social a un público tanto especializado como non especializado.
- Desenvolver as habilidades de aprendizaxe necesarias para continuar a súa formación e aprendizaxe no ámbito

do Traballo Social cun alto grado de autonomía.

Competencias específicas

- Establecer relacións profesionais ao obxecto de identificar a forma máis adecuada de intervención.
- Coñecer estratexias para intervir con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para axudarlles a tomar decisións ben fundamentadas achega das súas necesidades, circunstancias, riscos, opcións preferentes e recursos.
- Valorar as necesidades e opcións posibles para orientar unha estratexia de intervención.
- Saber responder a situacións de crises valorando a urxencia das situacións, planificando e desenvolvendo accións para facer fronte ás mesmas e revisando os seus resultados.
- Adquirir habilidades para interactuar con persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades para conseguir cambios, para promocionar o desenvolvemento dos mesmos e para mellorar as súas condicións de vida por medio da utilización dos métodos e modelos de Traballo Social, facendo un seguimento con regularidade dos cambios que se producen ao obxecto de preparar, producir, implementar e avaliar os plans de intervención co sistema cliente e os colegas profesionais negociando o subministro de servizos que deben ser empregados e revisando a eficacia dos plans de intervención coas persoas implicadas ao obxecto de adaptalos ás necesidades e circunstancias cambiantes.
- Desenvolver aptitudes para saber apoiar o desenvolvemento de redes para facer fronte ás necesidades e traballar a favor dos resultados planificados examinando coas persoas as redes de apoio ás que poidan acceder e desenvolver.
- Adquirir facultades para promover o crecemento, desenvolvemento e independencia das persoas identificando as oportunidades para formar e crear grupos, utilizando a programación e as dinámicas de grupos para o crecemento individual e o fortalecemento das habilidades de relación interpersoal.
- Saber identificar e traballar cos comportamentos que representan un risco para o sistema cliente identificando e avaliando as situacións e circunstancias que configuran devandito comportamento e elaborando estratexias de modificación dos mesmos.
- Analizar e sistematizar a información que proporciona o traballo cotián para revisar e mellorar as estratexias profesionais que deben dar resposta ás situacións sociais emerxentes.
- Coñecer e utilizar a mediación como estratexia de intervención destinada á resolución alternativa e complementaria de conflitos en diversos ámbitos, tales como o familiar, escolar, comunitario e intercultural.
- Deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social.
- Desenvolver habilidades para defender ás persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades e actuar no seu nome si a situación requíreo.
- Saber preparar e participar nas reunións de toma de decisións ao obxecto de defender mellor os intereses das persoas, familias, grupos, organizacións e comunidades.
- Diferenciar e actuar na resolución de situacións de risco previa identificación e definición da natureza do mesmo.
- Saber administrar e ser responsable do seu propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigacións profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo.
- Xestionar, presentar e compartir historias e informes sociais manténdooos completos, fieis, accesibles e actualizados como garantía en tómaa de decisións e valoracións profesionais.
- Desenvolver aptitudes para traballar de xeito eficaz dentro de sistemas, redes e equipos interdisciplinares e multiorganizacionais co propósito de colaborar no establecemento de fins, obxectivos e tempo de duración dos mesmos contribuíndo igualmente a abordar de xeito construtiva os posibles desacordos existentes.
- Investigar, analizar, avaliar e utilizar o coñecemento actual das boas prácticas do Traballo Social para revisar e actualizar os propios coñecementos sobre os marcos de traballo.
- Saber traballar dentro de estándares acordados para o exercicio do Traballo Social e asegurar o propio desenvolvemento profesional utilizando a asertividade profesional para xustificar as propias decisións, reflexionando criticamente sobre as mesmas e utilizando a supervisión como medio de responder ás necesidades de desenvolvemento profesional.
- Xestionar conflitos, dilemas e problemas éticos complexos identificando os mesmos, deseñando estratexias de superación e reflexionando sobre os seus resultados.
- Coñecer e aplicar as boas prácticas do Traballo Social participando no desenvolvemento e análise das políticas que as implementan.

Competencias Transversais

- Capacidade de análise e síntese
- Capacidade de organización e planificación
- Capacidade de comunicación oral e escrita
- Capacidade de xestión da información
- Capacidade de resolución de problemas
- Capacidade de toma de decisións
- Capacidade de traballo en equipo
- Capacidade para as relacións interpersoais
- Capacidade de recoñecemento á diversidade e a multiculturalidade
- Capacidade de razoamento crítico
- Capacidade de compromiso ético

- Capacidade de aprendizaxe autónoma
- Capacidade de adaptación a novas situacións
- Capacidade de motivación pola calidade

Metodoloxía da ensinanza

O/a alumno/a incorporárase a un centro de prácticas no que guiado por un/a traballador/a social desenvolverá as habilidades, capacidades e destrezas necesarias para o exercicio profesional.

A o longo do cuadrimestre realizaranse titorías grupais e individuais.

Sistema de avaliación

A avaliación será continua ao longo do desenvolvemento do Practicum e terase en conta os seguintes aspectos:

- Asistencia e participación activa nas sesións de titorías individuais e grupais.
- Cumprimento dos compromisos e tarefas contempladas no programa do Practicum.
- Realización da Memoria do Practicum.
- Avaliación dos/as titores/as externos e autoavaliación dos alumnos/a en base ao coñecemento do centro e/ou servizo, competencias profesionais adquiridas no servizo, actitudes e integración no centro e/ou servizo de prácticas.
- Avaliación do titor/a académico en base á avaliación continua a través das titorías de supervisión (do material presentado polo alumno/a nas titorías, da súa actividade no servizo e/ou centro de prácticas, e da avaliación da memoria do Practicum).

Tempo de estudo e traballo persoal

Traballo persoal do alumno/a:

- Tarefas de documentación: 10 horas
- Exercicios de sistematización da práctica: 16 horas
- Prácticas en institución: 518 horas

Recomendacións para o estudo da materia

Ter cursadas as materias de:

- Servizos Sociais Especializados
- Traballo Social con Individuos e Familias
- Soportes Documentais e Xestión da Información en Traballo Social
- Deseño e Avaliación de Proxectos de Intervención Social
- Medidas de Protección Social
- Xestión e Planificación de Servizos Sociais
- Xestión de Organizacións.

Por outra banda, o centro fixará aquelas asignaturas optativas que recoméndase ter cursado para a priorización da realización do Practicum en determinados organismos ou centros específicos.

Observacións

Incompatibilidades:

Para matricularse do Practicum é requisito indispensable ter superados 150 créditos básicos e obrigatorios, entre eles todos os da primeira metade da titulación.

Información

- **Créditos ECTS**
- Créditos ECTS: 8.00
- **Total: 8.0**

Outros Datos

- **Tipo:** Traballo Fin de Grao RD 1393/2007 - Obrigatoria
- **Departamentos:** Campus Norte
- **Áreas:** Escola Universitaria de Traballo Social
- **Centro:** Escola Universitaria de Traballo Social
- **Convocatoria:** Traballos Fin de Grao

Profesorado: Bascuas Jardón, Xoán Carlos
Besada Agra, Lourdes
Castro Neo, Mª Jesús
Facal Fondo, Teresa (Coordinadora)
García Álvarez, Purificación
González Rodríguez, Rubén
Iglesias Souto, Patricia María
Puñal Romarís, Mª Elena

Obxectivos da materia

- Ser capaz de elaborar e redactar informes de investigación aplicada ao Traballo Social e traballos académicos e profesionais empregando distintas técnicas, incluídas as derivadas das tecnoloxías da información e a comunicación.
- Ser capaz de avaliar situacións persoais e recoller, ordenar, tratar e analizar a información, tendo en conta os puntos de vista dos participantes, os conceptos teóricos, os datos da investigación, as normas legais e os procedementos institucionais.
- Ser capaz de deseñar, implementar e avaliar proxectos de intervención social e planificar de forma negociada unha secuencia de accións e seguir e avaliar o seu desenvolvemento.
- Ser capaz de programar o propio traballo asignando prioridades e avaliando a eficacia do propio programa de traballo.
- Ser capaz de autoavaliarse no desenvolvemento da práctica e identificar os seus propios límites e carencias profesionais, asumir a responsabilidade da adquisición continuada de coñecementos e destrezas.
- Ser capaz de empregar axeitadamente a supervisión e sistematizar a práctica.
- Ser capaz de contribuír á promoción de boas prácticas do Traballo Social participando no desenvolvemento e análise das políticas que se implementan.
- Ser capaz de analizar e sistematizar a información que proporciona o traballo cotiá como soporte para revisar e mellorar as estratexias profesionais que deben dar resposta ás situacións sociais emerxentes.
- Ser capaz de sintetizar información e liñas de razoamento, e soste un argumento detallado ao longo do tempo
- Ser capaz de presentar conclusións verbalmente e por escrito, facendo uso da terminoloxía propia da profesión de xeito estruturado e axeitado á audiencia para a que teñen sido preparadas.
- Ser capaz de xestionar dilemas e problemas éticos identificando os mesmos, deseñando estratexias de superación e reflexionando sobre os seus resultados.

Contidos

Elaboración dun informe académico. Exposición e defensa pública. Emprego de fontes de información primarias e

secundarias. Rexistro da información e documentación empregada. Supervisión e sistematización da información. O informe fin de grado poderá versar sobre: o desenvolvemento e contido do Practicum; un contido relacionado con algunha temática ou colectivo no ámbito social, dende algunha das perspectivas das ciencias sociais.

Bibliografía básica e complementaria

Bascuas, X.C., Besada, L., Castro, M.J., Facal, T., García, P., Iglesias P.M. y Puñal, M.E. (2013). Manual para o practicum e o traballo de fin de grao en Traballo Social. Santiago de Compostela: Andavira.

Balcells i Junyent, J.(1994). La Investigación Social. Introducción a los métodos y las técnicas. Barcelona: PPU.

Callejo, J. (coord.), Del Val,C., Gutierrez,J. y Viedma,A.(2009). Introducción a las técnicas de Investigación Social. Madrid: Ramón Areces.

Cea D´ancona, Mª A.(1996). Metodología cuantitativa. Estrategias y técnicas de investigación social, Madrid: Síntesis Sociología.

Cubo, S.; Martín, B. y Ramos, J.L. (2011). Métodos de investigación y análisis de datos en ciencias sociales y de la salud. Madrid: Pirámide.

Facal, T. (2015). Guía para elaborar un proyecto de investigación social. Madrid: Paraninfo.

Rubio, M.J. y Varas, J. (1997). El análisis de la realidad en la intervención social. Métodos y técnicas de investigación. Madrid: CCS.

Sierra Bravo, R.(1985). Técnicas de investigación social. Teoría y Ejercicios. Madrid: Paraninfo.

Competencias

No Plan de Estudos do Título de Grado en Traballo Social indícase que as competencias ás que contribúe esta materia son as seguintes:

Competencias xenéricas:

- Posuír e comprender os coñecementos que definen ó Traballo Social como disciplina científica, incluíndo as súas teorías, métodos e ámbitos de aplicación, a un nivel que se sustenta nas publicacións máis avanzadas e abrangue algúns dos aspectos máis relevantes que están na vangarda do coñecemento en este campo.
- Saber aplicar eses coñecementos na súa actividade profesional e saber elaborar e defender argumentos sobre as cuestións que atinxen ao Traballo Social, facendo uso dos seus coñecementos sobre a realidade social, as teorías, os modelos e os métodos científicos propios.
- Ter a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes, facer valoracións e diagnósticos sociais, no ámbito da intervención social, que abranguen unha reflexión sobre temas actuais de índole social, científica ou ética.
- Ser capaces de transmitir información, ideas, problemas e solucións sobre cuestións relativas ó Traballo Social a un público tanto especializado como non especializado.
- Ter desenvolvido as habilidades de aprendizaxe necesarias para continuar a súa formación e aprendizaxe no ámbito do Traballo Social con un alto grado de autonomía.

Competencias específicas:

- Coñecer a realidade social, as teorías sociais así como teorías sobre a cultura e a diversidade cultural.

- Saber administrar e ser responsable do seu propio traballo asignando prioridades, cumprindo coas obrigas profesionais e avaliando a eficacia do propio programa de traballo.

- Investigar, analizar, avaliar e empregar o coñecemento actual das boas prácticas do Traballo Social para revisar e actualizar os propios coñecementos sobre os marcos de traballo.

- Saber traballar dentro de estándares acordados para o exercicio do Traballo Social e asegurar o propio desenvolvemento profesional empregando a asertividade profesional para xustificar as propias decisións, reflexionando criticamente sobre as mesmas e empregando a supervisión como medio de responder ás necesidades de desenvolvemento profesional.
- Coñecer e aplicar as boas prácticas do Traballo Social participando no desenvolvemento e análise das políticas que as implementan.

Competencias transversais:

- Capacidade de análise e síntese
- Capacidade de organización e planificación
- Capacidade de comunicación oral e escrita
- Capacidade de aplicación dos coñecementos de informática
- Capacidade de razoamento crítico
- Capacidade de aprendizaxe autónomo
- Capacidade de creatividade
- Capacidade de motivación pola calidade

Metodoloxía da ensinanza

A metodoloxía empregada combina a titorización e o traballo persoal do alumno/a. Preténdese que o alumno/a desenvolva as habilidades necesarias para plantexar, desenvolver e expoñer-defender unha investigación.

Sistema de avaliación

A avaliación será continua ao longo do desenvolvemento do Traballo de Fin de Grado e teranse en conta os seguintes aspectos:

- Asistencia ás sesións de titorías obrigatorias que se establezan.
- Elaboración e presentación do Traballo de Fin de Grao.
- Defensa do Traballo de Fin de Grao.

A elaboración e presentación do traballo ten un peso específico do 75% na cualificación global e a defensa un 25%.

Tempo de estudo e traballo persoal

Traballo persoal do alumno/a:

Tarefas de documentación: 61 horas

Elaboración do informe: 130 horas

Total: 191 horas

Recomendacións para o estudo da materia

Ter cursadas todas as asignaturas obrigatorias e aquelas optativas que teñan relación directa coa temática sobre a que verse o Traballo de Fin de Grado.

Observacións

Para matricularse do Traballo de Fin de Grado é requisito indispensable ter superado 150 créditos básicos e obrigatorios, entre eles todos os da primeira metade da titulación. Para a presentación e defensa pública dos TFG será requisito necesario ter superados todos os demais créditos do grado.